

Cena pronumeraty:
w ŁODZI:
Kwartalnie Mk. 14.40
Miesięczn. „ 4.90
Za roznośzenie
70 fen. miesięcznie.
Z przes. pocztowa:
Kwartalnie Mk 16.50
Miesięczn. „ 5.50

Kalendarzyk:
Sob. 1.III. Albina.
Niedz. 2.III. Heleny Cesarz.
Pon. 3.III. Kunegundy Ces.
Wt. 4.III. Kazimierza Kr. W.

Redakcja
w Łodzi
Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28

ROZWOJ

dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Sobota, dnia 1 marca 1919 roku.

Można zamawiać „Rozwój” w PABIANICACH u p. Groblińskiego, Nowy Rynek, Kiosk; w ZGIERZU u p. Lacha, Kiosk

CENA OGŁOSZEN. Przed tekstem lub w tekście 2 marki, za tekstem 65 fenigów, nekrologi 1 marka za wiersz petitowy. Drobne ogłoszenia 10 fen wyraz. Najmniej 80 fen. Ogłoszenia zamiejscowe 10 procent drożej. A-tytuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne.

Teatr Wielki

W przejeździe do Poznania tylko 4 występy zespołu teatru Warszawskiego „Mozajka” pod dyktando St. Bocheńskiego.

W SOBOTE, 1 marca r. b. o 7 i pół wiecz.,
Warszawka i Krakusik
Wielka rewetka polityczna w 4-ach aktach z prologiem i epilogiem St. Kiedrzyńskiego i Rey-ela, z udziałem Józwiaków (Warszawka), Oszoi (Krakusik), Kiedawskiej (Koalicja), Wolinskiego (Wilhelm II), Złoczewskiej (Augusta Germana) i innych. Balet z pp. Balisawskich na czele.
Prolog: „U dołtora”, Akt I-szy: „U Augusty Germani w Berlinie”, Akt II „Na plaży”, Akt III „W szachownicy”, Akt IV „Człowiek koalicji”.
Orkiestra pod kier. St. Rawota.

ANONS: W NIEDZIELĘ, o godz. 4 po poł.
OD WARSZAWY DO BERLINA
Rewetka w 3 aktach Sarmaticusa.
o godz. 7 i pół wiecz.:
Warszawka i Krakusik

Echa odkrycia wojennej organizacji żydowskiej.

Kraków, 28.2 (PAT.) Z powodu wykrycia tajnej organizacji żydowskiej na Kazimierzu aresztowano dotąd porucznika Billinga, kierownika tej organizacji, którego jako wojskowego odstawiono do sądu wojskowego, a dalej porucznika Fassa s. perarbitrowanego, oraz szeregowca Ungiera. Weiss, który pełnił w organizacji funkcję podoficera, zdołał uciec. Śledztwo

obejmuje oprócz wymienionych aresztowanych przeszło 150 osób, których związek ze wspomnianą organizacją w charakterze szeregowców został ustalony. Oprócz tego obejmuje śledztwo wiele osób, których związek z organizacją był luźniejszy lub też na razie nie jest dokładnie znany. Wszyscy ci pozostają na wolnej stopie.

Zadania ekonomiczne Polaków.

Kraków, 28 lutego. (PAT.) Na konferencji w Paryżu Polska ma żądać od Niemiec zwrotu następujących sum: 1) 860 milionów marek złożonych przez Niemcy w bankach berlińskich na rachunek polskiej krajowej kasy pożyczkowej; 2) około 2 i pół miljarda mk. w banknotach niemieckich, które wycofane będą z obiegu z chwilą wprowadzenia własnej waluty; 3) Sumę kilku miliardów marek z tytułu nie zapłaconych przez Niemcy rekwizycji nałożonych na miasta. Wszystkie te 3 pozycje przedstawiają pretensje bezsporne w odróżnieniu od szeregu pretensji z dziedziny

praw pośrednich, które będą wymagały osobnego traktowania. Zapotrzebowanie ekonomiczne Polski, ustanowione zostało przez delegatów polskich w Paryżu w następujących liczbach: 2 miljardy franków na zakupno surowców i maszyn, 1 miliard franków na ustalenie nowej waluty polskiej, 1 miliard franków na roboty publiczne oraz na podniesienie produkcji rolnej w kraju, pół miljarda franków na zakupno lokomotyw i wagonów. Razem 4 i pół miljarda franków.

TELEGRAMY.

Komunikat wschodni.

Warszawa, 28 lutego. (PAT.) Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich z dnia 28-go lutego.

Litwa i Białoruś: Grupa generała Iwaszkiewicza: Nasze oddziały pod dowództwem majora Łuczyńskiego zajęły Drohiczyn oskrzydłony od północy. Nieprzyjaciel po walce opuścił miasto i wycofał się do Janowa.

Galicja wschodnia: Zawieszenie broni.

W zastępstwie szefa sztabu generalnego Haller, pułkownik.

Komunikat zachodni.

Poznań, 28 lutego. (PAT.) Grupa północna: Na większej części frontu zupełny spokój. Jedynie pod Tarkowem i Jeżowem na Kujawach nieprzyjaciel przez całą noc ostrzeliwał nasze posterunki. Pod Nakłem ostrzeliwał miastami Paerek.

Grupa zachodnia: Z wyjątkiem drobnych utarczek z patrolami niemieckimi pod Kolnem i Bobrówką na całym froncie spokój. Na odcinku Kopanickim zawarto rozejm. Pod Leszmem rzadka strzelanina kulomiotów niemieckich.

Grupa południowa: Pod Rawiczem i Jutrosinem oraz Odolanowem, pod Krotoszymem nieprzyjaciel w dalszym ciągu ogniem kulomiotów niepokoił nasze posterunki. Pod Teklinowem i Ligotą odparto patrol niemiecki, który wbrew miejscowemu rozejmowi nacierał na nasze posterunki.

O granicę wschodnią.

Paryż, 28 lutego. (PAT.) Depesza Havasa: Rada wojenna wielkich mocarstw skończyła wysłuchanie delegatów i od poniedziałku zajmie się badaniem wielkich zagadnień oczekujących rozwiązania, a mianowicie sprawą ustalenia zachodniej granicy Niemiec i podziału terytoriów położonych na wschodnim wybrzeżu Adriatyku. Wszystkie korespondencje, nawet te, których zadaniem jest naprawa szkód, powinny skończyć swoje prace do 8 marca r. b.

OGŁOSZENIE.

Wobec tego, że w obecnych czasach, z obawy przed napaścią, stróże nie wpuszczają depeszowych w nocnej porze do domów, a interesanci z tych samych powodów odmawiają przyjęcia telegramu, przeto urząd telegraficzny w Łodzi prosi interesowanych o złożenie w ciągu 8 dni od daty ogłoszenia piśmiennej deklaracji w kancelarii telegrafu, Pasaż Mejera № 4 o tem, że żądają w nocy bezwarunkowego doręczania depesz, w przeciwnym razie po tym terminie reklamacje w tej sprawie uwzględniane nie będą, a telegramy takie wręczane zostaną w godzinach rannych.

Kierownik Telegrafu Państwowego
F. Prądzyński.

Stosunki z braćmi słowianami.

Kraków, 28 lutego. (PAT.) Komisja rządząca komunikuje: Podczas obsadzania linii demarkacyjnej wojska czeskie cofając się ostrzeliwały silnym ogniem polskie oddziały. Po obu stronach są zabici i ranni. Czesi obsadzili linię kolejową Koszyce—Bogumin. Linja — Jabłonków jest w rękach polskich, tak, że władze kolejowe polskie obsadziły wszystkie stacje, aż do ostatniej stacji przed Boguminem, tj. do Piotrowiny. Ruch kolejowy do Cieszyna rozpocznie się w sobotę. Przez Bielsko i Golechów będą kursować 2 pary pociągów.

Sprawa Hallera.

Paryż, 28 lutego. (PAT.) Wysyłka dywizji polskiej Hallera wciąż jest jeszcze w zawieszaniu. Najwyższa rada wojenna zażądała telegraficznie od rządu polskiego wyjaśnienia w sprawie środków, jakimi będzie mógł rozporządzać korpus ekspedycyjny i co do sytuacji na linii kolejowej Gdańsk—Toruń, którą wojsko to ma użyć. Natychmiast po otrzymaniu odpowiedzi mocarstwa powezma decyzje w tej sprawie.

Zmiana w dowództwie.

Warszawa, 28 lutego. (wł.) Generał Leśniewski został mianowany ministrem wojny, a jego pomocnikiem generał Sosenkowski. E. Turski objął dowództwo okręgu warszawskiego.

Żołnierze polski.

Paryż, 28 lutego. (PAT.) Do portu w Hawrze przybyły wczoraj, jako pierwsze po wojnie statki z oceanu: „Hiszpanja” i „Francja”, wiozące cywilnych podróżnych z Ameryki. Wśród podróżnych na statkach tych było 948 żołnierzy polskich, wywiczonych w obozie Njagara w Ameryce.

Strajk w Halli.

Weimar, 28.2 (PAT.) Strajk powszechny w Halli i w okolicy trwa dalej i położenie pogorszyło się o tyle, że do strajku przystąpili kolejarzy dla okazania sympatii górnikom. Rząd postanowił, wszelkimi środkami stłumić strajk. Wojsko marszeruje już do Halli. Pociąg który wyjechał z Weimaru o godz. 7 wiecz. nie mógł podążyć na Halle, gdyż w okolicy tego miasta są szyny kolejowe zerwane. Już przed południem pociąg musiał w pełnym biegu przejechać przez dworzec Halli ponieważ zamierzony był zamach na ten pociąg.

Żądania ormiańskie.

Paryż, 28 lutego. (PAT.) Depoza Agencji Navasa. Przedłożone wczoraj konferencji pokojowej żądania ormiańskie obejmują: 1) oswobodzenie z pod jarzma tureckiego, 2) utworzenie państwa ormiańskiego, które zamknie w swoich granicach Słację, 6 ormiańskich prowincji obecnie należących do Turcji, terytorjum ormiańskiej republiki na Kaukazie pod Aleksandretą, której już żądano dla Sybirji, 3) ochronę wielkich mozarstw na przeciąg lat 20 wykonywaną z mandatu ligi narodów.

Ciężkie położenie.

Berlin, 28 lutego. (PAT.) Na posiedzeniu komisji rozejmowej w Spaa 26 bm. generał Nudent jako zastępca marszałka Focha oświadczył, że posiedzenia mogą rozpocząć się dnia 4 marca, gdyż brak delegatom odpowiednich danych w kwestjach, nad którymi ma się obradować, a jeśli Niemcy chcą żywności, to muszą dostarczyć odpowiedniej ilości okrętów. Protestując przeciw ponownej zwłoce, Niemcy oświadczyli, że położenie wewnętrzne w rzeszy niemieckiej nigdy nie było jeszcze tak groźne jak teraz, a to z powodu rozruchów i strajków, które są tylko wynikiem braku żywności.

Bezrobocie w Berlinie.

Berlin, 28.2 (PAT.) Liczba bezrobotnych w Berlinie wynosi 300.000.

Za kawałkiem chleba.

Raciborz, 28 lutego. (PAT.) Spłonął tu wielki młyn Doma. Było w nim 10,000 centnarów zboża. Aby wyratować coś z tego zboża, ludność wdarła się do płonącego budynku. Budynek zawalił się i około 30 osób zostało w gruzach pogrzebanych.

Fieniądz polski.

Warszawa, 28 lutego. (wł.) Uchwalono dziś w Komisji, że nazwa polskiej monety będzie złoty, a nie lech. O wartości nie mówiono. Prawdopodobnie będzie ten złoty podzielony na części dziesiętne.

Komisja czesko-polska.

Paryż, 28 lutego. (PAT.) Komisja czesko-polska ukonstytuowała się, wybierając przewodniczącym pana Jules Cambon, a jego zastępcą Salvagoraggi(?). Komisja skończyła badanie kwestji niemiecko-czeskiej i rozpoczęła badanie sprawy śląskiej.

Wilson wraca.

Waszyngton, 28 lutego. (Iskr.) Prezydent Wilson nie zwoła nadzwyczajnej sesji kongresu przed swoim powrotem do Europy. Wilson jest zdania, że obowiązek nakazuje mu pozostać w Europie aż do zawarcia traktatu pokojowego.

Jeszcze o pokoju.

Berlin, 28 lutego. (PAT.) Z Genewy donoszą, że ententa zamierza Niemcom przedłożyć ostateczne warunki rozejmowe za 2 lub 3 tygodnie. Rokowania te będą miały charakter rokowań nad pokojem preliminarnym.

Wizyty Wielkopolan.

Warszawa, 28 lutego. (PAT.) Komisarjat naczelnej rady ludowej (ks. patron Adamski, redaktor Pozwiński, postowie Korfanty i Władysław Seyda, oraz prezydium naczelnej rady ludowej prezes dr. Krysiwicz, wiceprezes ks. p. Pospiecha, sekretarzowie dr. Meisner i Karol Rzepecki) odbył tu szereg narad na temat spraw bieżących. Z okazji swego pobytu w Warszawie, złożyli przedstawiciele obu ciał wizyty: Naczelnikowi państwa i prezydentowi ministrów Paderewskiemu.

Zajęcie Berlina.

Hamburg, 28 lutego. (PAT.) Wedle ostatnich wiadomości na razie wstrzymano demobilizację wojsk angielskich. Podobno istnieje w decydujących kołach ententy zamiar obsadzenia Berlina, a nawet całych Niemiec. Zamiar ten powstał natle ostatnich stosunków w Niemczech.

Sprawa legionów polskich.

Paryż, 28 lutego. (wł.) Wczoraj Dmowski i dr. Dłuski zostali przyjęci przez marszałka Focha. Była omawiana sprawa wyprawienia z Francji i Włoch do Polski legionów polskich.

Traktat w Algieras.

Paryż, 28 lutego. (wł.) Pod przewodnictwem marszałka Focha omawiano tu traktat w Algieras (z arabskiego Al-Dżezira-wspa) gdzie na początku zeszłego stulecia stoczono były dwie bitwy między francuzami i Anglikami.

U Naczelnika państwa.

Warszawa, 28 lutego. (PAT.) W dniu 26-go b. m. przybyła do Naczelnika państwa delegacja robotników salinowych z Bochni i złożyła hołd w imieniu ludności robotniczej kopalni soli oraz wręczyła upominki w postaci brył solnych i postumentu z soli kamiennej, wyobrażającego biust Naczelnika. W dniu 28 b. m. przedstawiła się Naczelnikowi państwa delegacja komitetu obrony Lwowa w osobach dr. Łozińskiego, prezesa izby adwokackiej lwowskiej, pana Godlewskiego, rektora politechniki lwowskiej, radcy Zajączkowskiego i dr. Ireny Panenkowej. Delegacja przedstawiła sytuację we Lwowie w związku z ostatnimi walkami i złożyła memoriał zawierający szereg dezyderatów komitetu.

W dniu 28 bm. była u Naczelnika państwa delegacja Koła polaków ziemi ruskiej w osobach panów Zdzisława hr. Grochowskiego, Wiktora Gutowskiego i Ignaceno Balińskiego. Delegacja miała na celu określenie zasadniczego stanowiska Koła w sprawie kresów południowo-wschodnich.

Nowy gość.

Warszawa, 28 lutego. (PAT.) Dr. Marjan Linde Charge d'affaires w poselstwie polskiem w Bukareszcie przybył dziś do Warszawy i zamieszkał w hotelu Bristol.

Higesbergier.

Warszawa, 28 lutego. (PAT.) W dniu 28 lutego złożył przysięgę na ręce Naczelnika państwa prezes najwyższej Izby kontroli państwa Józef Higesberger.

Bolszewizm w Bawarji.

Monachjum, 28 lutego. (PAT.) Kongres rad rob. żołn. zebrał się 25 popoł. w gmachu sejmowym. Kontrola była bardzo ścisła. Na ścianie nad prezydium zawieszono portret Eisnera, przybrany wstęgami czerwonymi i czarnymi. Na kongresie przedstawiono wniosek o rozstrzygnięciem znaczeniu. Wniosek ten brzmi: Sejm ze względu na własne swoje bezpieczeństwo ma pozostać odroczonym, a kongres rad jest dzierżycielem najwyższej władzy.

Niktak zagaił obrady wspomnieniem poświęconym p. Eisnerze. Izba wysłuchiwała tych słów stojąc.

Następnie Krepelin doniósł o uwięzieniu zakładników celem zabezpieczenia rewolucji, oraz że oprócz uwięzionych znajduje się na liście jeszcze 50 oficerów i studentów. Będą oni natychmiast uwięzieni, jeśli okaże się działalność przeciwrewolucyjna. Za zabicie 1 rewolucjonisty będzie bezwzględnie 10 zakładników rozstrzelanych. Stan obłędu potrwa dalej. Od 1 marca godziny policyjne przesunięte będą od 7 na 9 wieczór. Gazety wychodzą od dziś pod cenzurą rewolucyjną. Poczta lotnicza rozpoczyna pracę, celem rozpowszechnienia po całych Niemczech pism objaśniających. Odbywa się pochód idei rad. Przyszedł koniec parlamentaryzmu.

Przywódcą bolszewików członek Rady centralnej Levlen, żąda całej władzy dla rad robotniczo-żołnierskiej. Burżuazja nie potrzebuje wcale wolności.

Deputacja wysłana przez zgromadzenie robotników, zażądała wstępu i została dopuszczona bez przeszkód. Rzecznik deputacji marynarz zażądał w imieniu 5,000 zgromadzonych robotników i żołnierzy natychmiastowego obwołania republiki Rad. (Oklaski wśród części kongresu i na trybunach).

Dalej przedłożył mowca żądania bolszewickie i domagał się złożenia z urzędu niezawisłego socjalisty Dürra oraz komendanta dworca. Dwóch chłopaków na pół rozbranych okazało się na trybunie i pokazywało ciało swoje niosące ślady znęcania się nad nimi komendanta dworca.

Wszystkie wychodzące w Monachjum pod cenzurą rewolucyjną dzienniki zamieściły dnia 26-go bm. odezwę Rady centralnej do Prus. Odezwa wystosowana jest pod adresem Weimaru i Berlina i wzywa Scheidemana, ażeby żądanych żelaznych dywizji nie wysyłał, bez względu na to, cokolwiekby najbliższe dni przyniosły. Niechaj nikt nie waży się naruszać praw zastrzeżonych Bawarji, gdyż w przeciwnym razie Niemcy i Rzesza mogłyby runąć.

O reprosję dla Niemiec.

Lozanna, 28 lutego. (PAT.) Omawiając wiadomość, że Niemcy mieli rozpocząć ofensywę przeciw polakom „Daily Graphic” pisze: Ententa ponosi wielką odpowiedzialność wobec Polski i powinna stosownie postąpić. Sojusznicy posiadają broń niezawodną, swoją siłę. Doskonałe ich położenie pozwala im ewentualnie na szybką i skuteczną inwazję do Niemiec.

W tej samej sprawie pisze „Daily Chronicle”: Wszczęcie ofensywy przeciw polakom, to rękawica, rzucona w twarz najwyższej radzie wojennej sojuszników. Jeżeli najwyższa rada wojenna

schyli czoło przed tym faktem i nieda marszałkowi Fochowi pełnomocnictwa do zawarcia rychłej i skutecznej ugody, to jej władza w Europie środkowej i wschodniej będzie narażona na szwank przez powstanie nowej hegemonji niemieckiej. W takich warunkach żaden związek narodów, utworzony na mocy papierowej konwencji nie stanie się pewnym. Zdaże się, że nie tylko powinniśmy zmusić Niemców do spełnienia warunków rozejmu, lecz również domagać się kosztem Niemiec nowych dodatkowych rękojmi.

Rozejm z polakami.

Berlin, 28.2 (PAT.) Rokowania komisji rozejmowej i naczelnego dowództwa wojskowego w sprawie linii demarkacyjnej, jak się dowiadujemy, wydało ten wynik, że miasto Międzychów (Birnbaum) nie dostanie się w posiadanie polaków. Rozstrzygającym dla stanu posiadania nie jest linja demarkacyjna ustanowiona w ostatnim rozejmie, lecz ta, którą teraz uchwalono w Berlinie.

Posuwanie się wojsk włoskich.

Wiedeń, 28.2 (PAT.) Z Innsbrucku donoszą, że dzień i noc napływały transporty wojsk włoskich, która rękoma jadą dalej do granicy bawarskiej.

Clemenceau już wstaje.

Paryż, 28 lutego. (PAT.) Stan zdrowia premiera Clemenceau jest tak pomyślny, że za zezwoleniem lekarza wczoraj wstał i odbył krótką przejażdżkę do Wersalu, gdzie odbył przechadzkę po parku.

Działalność premiera Francji.

Paryż, 28 lutego. (PAT.) W ciągu dnia pan Clemenceau odwiedził prezydenta Poincare, a wieczorem był w ministerstwie wojny, gdzie rozmawiał z marszałkiem Fochem i z panem Tardieu.

Zdrowie Clemenceau.

Paryż, 28.2 (Iskr.) Clemenceau objął swoje zajęcia. Popołudniu był na posiedzeniu konferencji.

S. † P.

Stanisław Jezierski

Członek Łódzkiej Miejscowej Rady Opiekunów, b. Przewodniczący Komisji Pedagogiczno-Wychowawczej, zmarł w dniu 26 lutego r. b., przeżywszy lat 42.

W przedwczesnie zgasłym tracimy zacnego współtowarzysza pracy, o którym zawsze zachowamy wdzięczną pamięć.
Niech Mu ziemia, którą tak milował, lekką będzie!

366 1

Łódzka Miejskowa Rada Opiekunów.

S. † P.

KAZIMIERZ BEDNARSKI

Student Politechniki Warszawskiej

Jedyny ukończony syn Jana i Wandy z Nowakowickich.

Po długiej i ciężkiej chorobie zmarł, opatrzony św. Sakramentami, 28 lutego 1919 roku, o godzinie 9 i pół rano, przeżywszy lat 22.

Wyprowadzenie drogich nam zwłok nastąpi dnia 2-go marca, o godz. 3 i pół po południu, z domu przy ul. Władzowskiej № 102, na Stary cmentarz katolicki.

Nabożeństwo żałobne za spokój Jego czystej duszy odbędzie się dnia 3 marca, o godz. 9 i pół rano, o czym zawiadamiają zrozpaczeni

375-1

RODZICE I SIOSTRA.

Z SEJMU.

(Posiedzenie wczorajsze.)

Wrażenia.

Dziś cały dzień w Sejmie obraca się około dwóch spraw: wojskowej i odbudowy kraju.

Odbudowa kraju wywołała dłuższą polemikę. Wniosek postawił Witos, żądając, aby natychmiast rząd z całą energią przystąpił do odbudowy. Po dłuższej jednak dyskusji przyszedł sam do przekonania, że nagle tego zrobić się nie da, że nie można tych lasów niszczyć, bo Polska nie jest budowana na teraz jeno, trzeba liczyć na to, że następane pokolenia, żyć i płacić podatki muszą. Dlatego postanowiono odbudować ją częściowo.

W tym samym duchu przemawia lwowski socjalista Diamant.

Do całej tej akcji, przyczynia się minister finansów, który pomimo, że skarb jest biedny, przyrzeka asygnować na odbudowę 25 milionów marek. Nad kwestją tą odbyło się tajne głosowanie.

Rezultatem wczorajszej uchwały, aby odebrać Priłuckiemu głos, było wystąpienie ortodoksa p. Halperna, który wyparł się w imieniu swego stronnictwa Priłuckiego, zaznaczając, że nie chce mieć ono z nim żadnych stosunków. Sejm odroczony do środy.

Włochy uznają niepodległość Polski.

Sejm uchwala wysłanie depeasz: do Francji, Anglii i Włoch.

Pan marszałek odczytał telegram otrzymany od przedstawiciela włoskiej misji ententy w Warszawie. Telegram ten brzmi: Panie Prezydencie! Stosownie do tylko co otrzymanych instrukcji telegraficznych mam zaszczyt i prawdziwą przyjemność zawiadomić Pana, że rząd królewski oficjalnie uznaje rząd polski. Ogłaszając powyższą deklarację rząd mój był głęboko uradowany, że Polska odzyskała swoje stanowisko wśród wolnych narodów i niepodległych i jednocześnie wyraża Ojczyźnie pańskiej najgorętsze życzenie osiągnięcia przez nią dobrobytu i szczęśliwego rozwoju.

Rząd mój pragnie z całego serca, aby węzły sympatii i przyjaźni łączącego od szeregu stu-

leci obydwu narody we wszystkich fazach życia politycznego stworzyło niewzruszoną postawę dla wspólnych stosunków między dwoma krajami i tak już zbratanymi, dzięki niezwyklej wprost tożsamości naszej stawy, naszych cierpień i naszego zmartwychwstania. Proszę przyjąć Panie Prezydencie zapewnienie mego najwyższego szacunku i poważania. Podp. G. C. Montagnes.

Po odczytaniu telegramu marszałek wznosi okrzyk: „Niech żyją Włochy”, który postawie powstawszy z miejsc trzykrotnie powtarzają.

Następnie uchwalono na wniosek p. Korfantego wysłać telegramy z wyrazami przyjaźni do parlamentu włoskiego, angielskiego i francuskiego.

Polska moneta.

Sejm uchwala: Ustawa z 28 lutego 1919 w sprawie nazwy monety polskiej. Art. 1. Jednostka monetarna polska ma nazwę „złoty”, którego setna część nazywa się grosz. Art. 2. Dekret z 5 lutego 1919 w sprawie jednostki monetarnej waluty polskiej uchyla się. Art. 3. Wykonanie niniejszej ustawy powierza Sejm ministrowi skarbu. Art. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Wniosek komisji do tej ustawy brzmi: Sejm poleca ministrowi skarbu ażeby zarządził oznaczenie jednostki monetarnej waluty polskiej literą „z” na nazwę złoty, a literą „g” na nazwę grosz bez żadnych dodatków.

Odezwa.

Do wszystkich członków I Koła Polskiej Macierzy Szkolnej w Łodzi.

Na dwukrotnie zwoływane w tym roku doroczne ogólne zebranie I Koła Polskiej Macierzy Szkolnej

z ogólnej liczby członków 1400 w pierwszym terminie przybyło osób 15, w drugim 15.

Co to znaczy? Co się stało?

Czyżbyśmy istotnie chcieli rozmawiać, że gdy mamy rząd własny, to Macierz tym samym stała się instytucją zbędną?

Czy patrząc na ten bezmiar głupstwa i błędnych pojęć, jak w dzisiejszej dobie leje się z głów ludu naszego, nie widzimy dla siebie dość silnego nakazu do walki z ciemnotą za wszelką cenę?

Czyżby na zrozumienie celów i roli Macierzy nie stać już nas było, gdy się skończyła niewola nasza?

Szanowni P.P. Członkowie!

Chcę wierzyć, że się myślę, że nieobecność Warszawy na zebraniach Macierzy — to wynik nagłości innych spraw chwili, jak wybory, związane z niemi wiecie i t. p. Dla tego czekamy Was w sobotę d. 1-go marca o godz. 7-ej w lokalu „Domu Ludowego” przy ul. Przejazd № 34, gdzie ogólne zebranie Macierzy odbędzie się w terminie trzecim.

W dniu tym przybyciem swoim macie dać świadectwo prawdzie, czy Polska Macierz Szkolna powstała swoje w Łodzi zawdzięcza polskiemu słomianemu ogniołowi, czy też godnemu dojrzałego narodu zrozumienia jednej z najistotniejszych społecznych potrzeb.

Wacław Kloss

przewodniczący I Koła Polskiej Macierzy Szkolnej w Łodzi.

KRONIKA.

— Komitet opieki.

Powstał w Łodzi Komitet Opieki nad rodzinami i sierotami po żołnierzu polskim w następującym składzie: pp. Marja Brukalska, Jadwiga Wyganowska z córką Marylą, Jadwiga Krasuska, pani Marja Milkerowa, pani Zofja Urbanowska, ks. prałat Tymieniecki, pp. Bohdan Zbrożek, prof. Mieczysław Rachlewicz, komisarz Kazimierz Galeski, p. Ferdynand Ruprecht. W dniu 27-go b. m. w sali Tow. Kredytowego (Średnia nr. 10) odbyło się posiedzenie wyżej wspomnianego Komitetu w sprawie koncertu-ranttu mającego się odbyć w dn. 8 marca r. b. w Sali Koncertowej (Dzielnia nr. 18), na rodziny i sieroty po żołnierzu polskim.

— Przyjazd ks. Oraczewskiego.

Dzisiaj przyjeżdża do Łodzi ks. Oraczewski celem ukończenia organizacji „Konfederacji zrzeszeń”.

Bilety na odczyt mający się odbyć na ten temat w sali Domu rzemieślników, można nabywać w Izbie handlowej, Piotrkowska nr. 80.

— Kwesta na wpisy.

W niedzielę, odbędzie się kwesta uliczna na wpisy dla niezamożnych uczniów gimn. filolog. A. Zimowskiego, urządzona przez tow. wpisów i zapomóg przy tej-że uczelni. Pierwszy to raz towarzystwo wpisów przy gimnazjum Zimowskiego puka do ołtarza naszego społeczeństwa.

— Wieczór koncertowy.

Dziś w „Białej sali” Mantella odbędzie się wieczór koncertowy Tow. śpiew. im. Moniuszki na program którego złożą się: występy chórów, deklamacje i monologi. Po wyczerpaniu programu zabawa taneczna.

Początek o godz. 9 wiecz.

— Zabawa dziecięcą na rzecz obrońców Lwowa.

W niedzielę, d. 2 marca o godz. 4 popoł. w lokalu Stow. handlowców polskich (Piotrkowska 108) odbędzie się zabawa dziecięcą, na program której złożą się produkcje artystyczne młodocianych amatorów, tańce, korowody i fantowa loteria.

Z Wydziału zaprowiantowania miasta.

a) Na wczorajszym posiedzeniu wydziału zaprowiantowania miasta postanowiono powiększyć rację kaszy dla całej ludności, zarówno zrzeszonej jak i nie zrzeszonej z 1/4 na 1/2 funta na okres dwutygodniowy na osobę, poczynając od 3 marca rb.

Teatr przy Domu Rzem. „Jana Kilińskiego”
(Resursa Rzemieślnicza) Władzowska № 117

Na cele straży ogniowej w Retkini

odbędzie się w niedzielę, dnia 2 marca o godz. 3 p. p. PRZEDSTAWIENIE

na którym odegraną zostanie

Chata za wsią

Obraz dramatyczny w 5 aktach, J. I. Kraszewskiego.

Bilety do nabycia na miejscu.

r 1.

— Zrzeszenie kobiet pracujących.

Dnia 25 bm. odbyło się przedwstępne zebranie tworzącego się Komitetu pracy zawodowej kobiet polskich.

Celem powstającej instytucji jest zorganizowanie polskich kobiet rekordzielniczek w jedno zrzeszenie, aby im zapewnić pracę.

Jednym z pierwszych zadań Komitetu będzie otwarcie zakładu reparacji i szycia bielizny, cerowania i pończosznicstwa, dalej pracowni sukien damskich i kostjumów i td. Kto chce podać tym pracownikom pomoc, niech poprze usiłowanie Komitetu.

W niedzielę, 2 bm., o godz. 2 popoł. odbędzie się w sali Domu ludowego przy ul. Prze-

jazd 34 ogólne zebranie organizacyjne, na które zaproszone są wszystkie kobiety zainteresowane.

— Zjazd felczerów weterynaryjnych.

Związek weterynaryjnych felczerów, prosi wszystkich kolegów lub delegatów na wszelki polski zjazd felczerów, który odbędzie się w Łodzi przy ul. Brzozowej № 11 na 1 i 2 marca rb., dla omówienia obecnego naszego położenia.

Teatr i sztuka.

— Teatr polski.

Dziś, w sobotę odegrana będzie sztuka „Wet za wet” przyjęta z zadowoleniem, jakie jej się słusznie należało. Zastępuje bowiem na to w zupełności sztukę

D. Nicodemieja, będąca dziełem rzetelnego talentu z udziałem Biegańskiego.

Po popołudniu o godz. 4 po cenach najniższych melodyjny wokal L. Kwanna „Biedna dziewczyna” z p. Fertner-W. Śniewską w głównej roli.

— Teatr Wielki.

— Dziś w teatrze wielkim rozpoczyna występ zespół artystów warszawskich, który wykona przegląd p. t. „Warszawka i Krakusik”.

Jestto jaskrawa satyra polityczna, a jakim cieszyła się powodzeniem i uznaniem krytyki wystarczy to, iż grana jest od pół roku stale.

— W niedzielę o 4 po poł. po cenach zaizonych nowości którą będzie słynna revue Sarmaticusa p. t. „Od Warszawy do Berlina”.

Sztuka ta będzie grana tylko raz jeden. — O godz. 7 i pół „Warszawka i Krakusik” po raz drugi.

Kawiarnia i Restauracja
W HOTELU „SAVOY” KRÓTKA 6
 Obiady, kolacje a la carte, wszelkie trunki z pierwszorzędných firm
12 bilardów w 2 salach
 575-2
 Codziennie koncert od 7-ej wieczorem.

OSTATKI KARNAWAŁU 563-1
RESTAURACJA Hotelu Polskiego, Piotrkowska 3
 poleca na SOBOTE, 1-go i NIEDZIELE, 2 go marca r. b.
wyborowe gorące kiełbaski i kiszki
 własnego wyrobu, oraz znane śniadania z wieprzowiną z kofta. Zarząd W. RAKOWSKI.

NASIONA rolne, warzywne i kwiatowe, oraz przyrządy (ogrodnicze) polecają SKŁADY prowadzone od r. 1870 w ŁĘCZYCY i w ŁODZI ul. św. Andrzeja № 10. 528 2
 Wysyłka cenników bezpłatnie i tylko na żądanie.

Poszukuję współnika
 z 8 tysiącami marek
 (może być nie fachowiec). Termin do poniedziałku. Oferty proszę składać w Adm. „Rozwoju” pod „C”. 563-1

AMERYKA
 Kto ma krewnych lub przyjaciół w Ameryce i życzy sobie otrzymać od nich zapomogę pieniężną, ten niech się zaraz zwróci do nas podając dokładny adres. Najszybszą i najpewniejszą drogą wysyła się te żądania do Ameryki i załatwia przesyłkę pieniędzy. Za każdy adres należy nadesłać po dwie marki i za każdy list, który się w oryginale posyła, należy także nadesłać po dwie marki. Listy do Ameryki muszą być otwarte.
Polsko-Amerykańskie Biuro Agenturowe
 WARSZAWA MARSZAŁKOWSKA 149/3
 NEW-YORK
 Adres telegraficzny: «Polameryka—Warszawa»
 Zlecenia na Łódź i okręg Łódzki przyjmuje inż. Henryk Hertz, Dzielna 22. 298-1

SALA WARSZAWSKA
 UL. POŁUDNIOWA № 36.
 W niedzielę, dnia 2-go marca 1919 r. o godz. 5-ej po poł.
WYSTĘP ZNAKOMITEGO MAGIKA.
 Po ukończeniu przedstawienia rozpoczną się TAŃCE. 10% z czystego zysku dla naszych obrońców Lwowa.
 Uprzejmie prosimy o przybycie.
 571-1
 Z poważaniem A. S. GERTNER.

DOM
 drewniany z ogrodem
 sprzedam zaraz.
 Wiadomość Radogoszcz, ul. Wspólna № 11, m. 1. 548 1

Biuro Elektrotechniczne
 kaucjonowane
T. BRAUER I KACZMARSKI,
 PIOTRKOWSKA 284.
 przyjmuje wszelkie roboty w zakresie elektrotechniki wchodzące i wszelkie reperacje. 575-1

Drobne ogłoszenia:

A. A. Obrączki ślubne duży wybór, różne fasony, z gwarancją za złoto 56 próby od 40 marek para. W mieszkaniu prywatnym, Brzezińska 10; Jan Placek. 533 8

A.) Szafy, łóżka, stół, krzesła, otomana, tremo, maszyny, fotel sprzedam. Karola 8, m. 14, lewa oficyna, I piętro. 795 3

A) Meble różne: szafy, łóżka, materace, kredens, stół, krzesła, otomana, łóżeczko dziecięce, kołyska, sprzedam tanio, Piotrkowska 223-3, I p. front. 815 2

A. Meble sprzedaję, szafy, łóżka, kredensy, sypialnię dębową, machoniową, kasę sklepową. Piotrkowska № 103, Przeździecki. 807-2

A kuszerka Hupińska mieszka obecnie: Radogoszcz, ul. Marcina № 9, przy Wspólnej. 741-27

Biurowo pośrednictwa Taszyckie- go Piotrkowska 90. Pośredniczy w kupnie, sprzedaży nieruchomości, nieruchomości, w lokacje kapitałów. Rekomendacje pracowników wszystkich branż i zawodów. 556-21

Bryczka, wolant i nowy warsztat kowalski sprzedam. Szosa Aleksandrowska 33, Grzełowska. 894-2

Gzłówek w wieku lat 50 poszukuje posady woźnego, ewentualnie jakiegokolwiek. Może złożyć kaucję 1500 mk. Oferty proszę składać w Rozwoju sub. „W. R.”. 847-1

Do sprzedania lodówka szafa sklepowa, bufet, waga pięć kilo z ciężarkami świeżo stopowanymi. Wiadomość w sklepie komisowemu, Dzielna 4. 872-1

Do Berlina jadę i załatwiam wszelkie zlecenia w całym Niemczech, wracam za 10 dni. Georg Thiede, Długa 112, oficyna, II piętro. 877-2

Dziewczyna do dziecka i do sprzątnia zaraz potrzebna na wieś. Wiadomość Nawrot 8, sklep spożywczy. 880-2

Intendentura G. O w Łodzi rozpisuje dostawy na artykuły żywnościowe, specjalnie: groch, fasolę, siano, ziemniaki. Oferty z dokładnym podaniem ilości i ceny artykułów skierować do intendenta G. O. w Łodzi, ul. Cegielniana L. 18. 784-2

Hieromanika studowała w Paryżu. Juliusza 13, m. 46, prawa oficyna, II piętro, od 10-ej do 1-ej i od 3-ej do 8-ej. 883-6

Jóźko żelazne z materacem, otomanę, fotel sprzedam. Szkolna 30, m. 4. 884-2

Mebie z 2 pokoi i kuchni sprzedam zaraz: Miłsza 10, m. 12. Zastać można od 12-4. 887-5

Magieli sprzedam tanio. Karola 8, m. 14, lewa oficyna, I piętro. 794 1

Mebie nowe i używane sprzedaję po cenach najniższych. Stolarska Orla 23. 677-11

Mebie najtaniej można kupić Rozwadowska 36, u stolarza. 862-23

Młoda panienka, sierota, poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. Łaskawe oferty w Administracji Rozwoju, pod „Sierota”. 873-2

Mebie do sprzedania: kuchenne urządzenie, dwa łóżka z siatkowymi materacami, nocne stoliki, umywalki, stół, krzesła, aparat do piwa na 4 krany, aparat telefoniczny, maszyny do szycia, biurko dziecięce. Juliusza 22, m. 18. 887-6

Ogród pięciomorgowy do wypożyczenia. Wiadomość: folwark Sztydlów. 892-2

Panienka poszukuje zajęcia. Może udzielać początków dzieciom lub szyc. Może być na wyjazd. Łaskawe oferty w „Rozwoju”, „A. B.”. 889-2

Panienka inteligentna pragnie przyjąć posadę bony. Oferty w Rozwoju pod „F.”. 886-2

Pies wyżeł brązowy zaginął. Proszę odprowadzić za sówitą nagrodą: Widzew, Rokicińska 38. 885-5

Płac pod ogród warzywny i mieszkanie dla ogrodnika do wynajęcia, ziemia w r. z uprawioną nawozem. Kostki granitowe i kamienie polne do sprzedania. Wiadomość Dzielna 55, Jasiński. 839-1

Potrzebna podręczna do kapeluszy Sienkiewicza 50, I piętro. 838-2

Przybłąkał się pies rasy policyjnej wilczek. Prawy właściciel może się zgłosić na ul. Piotrkowską № 76, do W. Stefanowskiego. 832-1

Panienka krawcowa poszukuje w prywatnych domach szycia, oraz może zająć się gospodarstwem. Oferty w Rozwoju, pod „K.”. 854-1

Przygotowuję celującego do szkół średnich. Dorosłych wyuczam szybko polskiego, arytmetyki. Benedykta 14-23. 846-1

Pobotni-y, którzy pracowali przy rzecze Bzurze, mają się zebrać w Domu Ludowym w niedzielę, dnia 2 marca, o godz. 2 po poł., ul. Przejazd 34. 801-2

Sklep spożywczy z piekarnią do sprzedania. Wiadomość: Aleksandrowska 66, w sklepie. 840-3

Sprzedam urządzenie sklepu kolonialnego. Radwańska 44, stróż wskaże. 836-2

Sklep spożywczy do sprzedania. Cegielniana 10. 852 5

Ważne dla szewców, z dobrej skóry gotowe obcasy damskie i męskie do sprzedania. Po cenach niskich. J. Rain Wschodnia 17, prawa oficyna, na parterze. 747 2

Wieszcza «M-me Marie», Radwańska 6, chiromancja, kabalistyka, grafologia. Godziny przyjąć: 11-2 i 4-8, w niedzielę i święta 11-3. 876-2

W dniu 17 b. m. przybłąkała się suka myśliwska; jest a St. Zwierzchowski, wieś Zimnowoda, przystanek Romanów, na linii Łódź—Aleksandrów. Po upływie miesiąca zostanie sprzedana. 753-2

Wóz w deskach na jednego konia, mało używany, prawie nowy, tanio sprzedam. Konstantynowska 67. 893-2

Z powodu wyjazdu sklep ogrodowiny do sprzedania. Wiadomość: 155, sklep. 837-1

3,000 mk. potrzeba na 1-szy stopień hipoteki. Oferty w Rozwoju „I G.”. 803-1

Zagubione dokumenty.

Enma Keler zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 864 1

Karol Ferster zagubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 893 2

Kurawiński Józef zgubił niemiecki paszport wydany w Turzynie. 859-2

Skradziono 2 paszporty, niemiecki wydany na imiona: Wincentego Dzikowskiego i Marii Dzikowskiej, oraz paszport rosyjski wspólny, wydany na także imiona. 843-2

Stefan Feder zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 881-1

Skradziono paszport niemiecki wydany przez magistrat Zyrardowa na imię Aleksandra Karkulor. 896-2

Weronika Legwińska zagubiła paszport niemiecki wydany w Dąbju, pow. kolskiego. 895-1

Tomaszewski Stanisław zagubił paszport niemiecki wydany w Będkowie, powiat Brzeziny.